

Звіт про результати дослідження “Рівень користування ременями безпеки серед водіїв у містах України” у 2023 році

Київ, 24 жовтня 2023 року

Дослідження “Рівень користування ременями безпеки серед водіїв у містах України” у 2023 році було проведено вперше після 2020 року. У 2021 році дослідження не проводилось у зв'язку з пандемією COVID-19 та пов'язаними з нею заборонами на переміщення й перебування у громадських місцях. У 2022 році дослідження не було проведено через воєнні дії на території України, спричинені повномасштабним вторгненням держави-агресора. Зрештою, організатори провели дослідження в серпні 2023 року у 18 обласних центрах України. У інших містах, у яких дослідження проводилось у попередні роки, дослідження у 2023 році не проводилось з огляду на безпекову ситуацію. Вибірка дослідження у 2023 році склала 30260 осіб, що дозволило отримати статистично надійні показники фактичного користування ременями безпеки водіями, провести порівняння з результатами останнього аналогічного дослідження (проводилось у 2020 році), скласти рейтинг досліджених міст за рівнем користування ременями безпеки та вирахувати середній показник.

Ключові результати дослідження у 2023 році

Дослідження дає підстави зробити такі ключові висновки:

1. Середній показник користування пасками безпеки для 18 досліджених міст склав 40,14%, що показує значну позитивну зміну в порівнянні з 2020 роком (26,04%);
2. У чотирьох досліджених містах більшість (понад 50%) водіїв тепер виконує вимогу Правил дорожнього руху про обов'язкове користування ременями безпеки (у 2020 році не було виявлено жодного такого міста);
3. Рівень користування ременями безпеки значно зріс у 14 із 18 досліджених міст і знизився у двох містах;
4. Лише в одному з досліджених міст було виявлено рівень користування, менший за 20% (у 2020 році таких міст було шість);
5. Попри на позитивну динаміку, більше половини водіїв в містах України (59,86%) й далі не виконують вимогу Правил дорожнього руху про обов'язкове користування ременями безпеки.

Загальноукраїнський вимір та контекст воєнного часу

Середній арифметичний показник результатів досліджених міст у 2023 році склав 40,14%. В розрізі трьох останніх років, ситуація з користуванням ременями безпеки показала значне покращення майже у всіх досліджуваних містах. У зв'язку з воєнними діями, або наближеністю воєнних дій, або з високою інтенсивністю обстрілів й високою

концентрацією Сил Оборони України, у 2023 організатори не проводили дослідження у Харкові, Сєверодонецьку, Маріуполі, Дніпрі, Запоріжжі та Херсоні, а також у містах Луганської області та Криму. Відсутність спостережень в цих містах спонукає з обережністю інтерпретувати виявлений середній показник, оскільки в разі отримання даних з цих міст, цей показник може зазнати зміни.

Ситуація в містах

Досліджені 18 міст за результатами можна умовно розділити на групи: лідери, прогресуючі та відстаючі міста. До групи лідерів увійшли 4 міста, що мають показники понад 50%. Перше місце традиційно посідає столиця, де виявлений показник склав 67,1 (+18,9 відсоткових пунктів відносно 2020 року). Друге і третє місця у рейтингу посіли Львів (62,0%) та Житомир (55,7%) та Рівне (52,6%). До групи відстаючих міст – тих, що мають показники менше ніж 30% - увійшли Одеса з показником 24,8%, Кропивницький (21,8%) та Миколаїв (17,3%). Решта 11 міст входять до групи прогресуючих, маючи показники між 30 і 50%.

Результати дослідження у 2023 році у вигляді рейтингу

№	Місто (за рейтингом)	Показник користування ремнями безпеки, %	Вибірка водіїв, осіб
1	Київ	67,1	2950
2	Львів	62,0	1822
3	Житомир	55,7	1290
4	Рівне	52,6	2608
5	Тернопіль	48,5	1364
6	Івано-Франківськ	42,0	971
6	Чернігів	42,0	1059
8	Ужгород	39,6	3134
9	Луцьк	37,9	1578
10	Полтава	37,1	832
11	Вінниця	36,5	3836
11	Черкаси	36,5	1048
13	Чернівці	35,3	1077
14	Хмельницький	34,2	1568
15	Суми	31,4	916
16	Одеса	24,8	2197
17	Кропивницький	21,8	1000
18	Миколаїв	17,3	1010
		40,14	30260

Зміни у порівнянні з 2020 роком

Дослідження дозволило виявити, що у більшості міст – а саме, в 14 із 18 міст – відбулося суттєве збільшення частки водіїв, що користуються ременями безпеки відповідно до вимог Правил дорожнього руху. У деяких містах частка таких водіїв виросла більше ніж удвічі. Найбільше зростання рівня користування зафіксовано у Рівному (+29,6 відсоткових пунктів), Житомирі (+27,9), Львові (+21,8) та Івано-Франківську (+21,1). Водночас, у двох містах не зафіксовано статистично значущих змін (Вінниця та Черкаси), а в двох містах – Одесі та Миколаєві – виявлено зниження рівня користування ременями безпеки, з 31,7% до 24,8% та з 25,1% до 17,3% відповідно.

Динаміка зміни ситуації у порівнянні з 2020 роком

№	Місто (за абеткою)	Показник користування ременями безпеки, % водіїв		Зміна показника у порівнянні з 2020 роком, відсоткових пунктів
		2020	2023	
1	Вінниця	33,1	36,5	В межах похибки *
2	Житомир	27,8	55,7	+27,9
3	Івано-Франківськ	20,9	42,0	+21,1
4	Київ	48,2	67,1	+18,9
5	Кропивницький	15,0	21,8	+6,8
6	Луцьк	28,3	37,9	+9,6
7	Львів	40,2	62,0	+21,8
8	Миколаїв	25,1	17,3	-7,8
9	Одеса	31,7	24,8	-6,9
10	Полтава	18,4	37,1	+18,7
11	Рівне	23,0	52,6	+29,6
12	Суми	24,6	31,4	+6,8
13	Тернопіль	29,2	48,5	+19,3
14	Ужгород	19,6	39,6	+20,0
15	Хмельницький	22,7	34,2	+11,5
16	Черкаси	34,5	36,5	В межах похибки *
17	Чернівці	17,4	35,3	+17,8
18	Чернігів	25,5	42,0	+16,5
	Середній	26,04	40,14	+ 14,10

* У випадках, коли відмінність показників 2020 і 2023 року склала менше ніж 5 відсоткових пунктів, автори дослідження не оцінюють її як зростання, оскільки ця різниця результатів може бути пояснена статистичною похибкою.

Мета та методологія дослідження

Метою дослідження було виявити, яка частина водіїв автомобілів в Україні фактично користуються ременями безпеки, дотримуючись вимоги Правил дорожнього руху, і наскільки цей показник змінився у порівнянні з минулим аналогічним дослідженням. Дослідження проводилося за методологією, ідентичною попереднім дослідженням, методом спостереження, відповідно до настанов Всесвітньої організації охорони здоров'я "Seat-belts and child restraints: a road safety manual for decision-makers and practitioners" (2009).

Середня вибірка водіїв у кожному досліджуваному місті склала 1681 осіб, а загалом – 30260 осіб. У кожному місті заміри проводились у 4-6 місцях, розташованих в різних частинах міста. Результати заокруглені до першого знаку після коми. Статична похибка замірів у містах складає не більше 5% з довірчим інтервалом 95%. Згідно з методологією, до дослідження включено водіїв легкових, вантажних автомобілів, мікроавтобусів та не включено водіїв маршрутного міського, приміського та міжміського громадського транспорту, автомобілів спеціальних та екстрених служб та військових автомобілів.

Спостерігачі використовували візуальний метод отримання інформації, обираючи максимально зручні для спостереження місця, щоб мінімізувати ймовірність помилок або неможливість виявити наявність чи відсутність паска безпеки на плечі водія. Спостерігачі заповнювали спеціальні форми підрахунку та робили фотографії на місці спостережень. При цьому спостереження проводилось таким чином, що водії не знали що за ними ведеться спостереження. Результати спостережень з кожного міста перевірені організаторами, також проведено їх вибірково верифікацію методом контрольних замірів.

Середній національний показник обчислювався як середнє арифметичне число показників у досліджених містах. Результати дослідження не враховують відмінності у кількості населення у досліджених містах, рівень користування пасками безпеки в інших містах, малих населених пунктах та на автомобільних дорогах поза межами населених пунктів.

Організатори

Дослідження "Рівень користування ременями безпеки серед водіїв у містах України" у 2023 році проводилось спільно громадськими організаціями "Vision Zero" (ГО "Віжн Зеро") та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) в рамках Кампанії "За безпечні дороги".

Керівник дослідження: Віктор Загреба, координатор дослідження: Максим Шульга. Організатори висловлюють подяку представникам громадянського суспільства та академічної спільноти, які виступили в ролі спостерігачів і збирали інформацію на вулицях міст.

Кампанія "За безпечні дороги" – адвокаційна кампанія, спрямована на зменшення смертності та травматизму на дорогах України. Ініційована Центром демократії та верховенства права у партнерстві з ГО "Vision Zero", U-Cycle та об'єднує міжнародних, українських експертів, представників законодавчої та виконавчої влади.